

z dnia 23 kwietnia 1953 r.

o zmianie niektórych przepisów postępowania w sprawach cywilnych.

Art. 1. W kodeksie postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 5 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Pod warunkiem wzajemności nie mogą być pozywani przed sąd:

- 1) uwierzytelnieni w Polsce przedstawiciele dyplomatyczni państw obcych;
- 2) osoby należące do personelu dyplomatycznego przedstawicielstwa państw obcych;
- 3) członkowie rodzin osób wymienionych pod pkt 1 i 2 razem z nimi zamieszkali;
- 4) inne osoby korzystające z prawa zakrajowości na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.”;

2) art. 19 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Jeżeli sąd w wyniku sprawdzenia wartości przedmiotu sporu uzna się niewłaściwym, przekazuje sprawę sądowi właściwemu; jeżeli jest kilka sądów właściwych — przekazuje temu z nich, który wskazał powód.”;

3) art. 48 skreśla się;

4) w art. 60 § 1 dodaje się przy końcu zdanie w brzmieniu:

„Sąd zwróci się do właściwej władzy opiekuńczej, o ile ustanowienie przedstawiciela ustawowego powinno nastąpić z urzędu.”;

5) w art. 61 po wyrazie „uzupełnione” dodaje się wyraz „a nie podlegają uzupełnieniu z urzędu.”;

6) art. 79 otrzymuje brzmienie:

„Art. 79. Pełnomocnikiem może być adwokat, a spośród nie adwokatów tylko współuczestnik sprawy, osoba sprawująca zarząd majątku lub interesów strony oraz osoba pozostająca ze stroną w stałym stosunku zlecenia, jeżeli przedmiot sprawy wchodzi w zakres tego zlecenia, jak również rodzice, małżonek, rodzeństwo lub dzieci strony. Pełnomocnikiem jednostki gospodarki uspołecznionej lub organizacji społecznej może być także pracownik tej jednostki lub organizacji. W sprawach ze stosunku pracy pełnomocnikiem pracownika może być ponadto przedstawiciel związku zawodowego, którego uczestnik sprawy jest członkiem.”;

7) w art. 137 § 1 dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu:

„Mylne oznaczenie pisma procesowego nie stanowi przeszkody do nadania biegu i rozpoznania go w trybie właściwym.”;

8) w art. 195 § 2 wyraz „następuje” zastępuje się wyrazami „może nastąpić”;

9) art. 207 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Sąd odrzuci pozew w razie niedopuszczalności drogi sądowej oraz gdy z treści pozwu wynika, że sprawa między tymi samymi stronami o to samo roszczenie już się toczy lub została osądzona; w bra-

ku zaś zdolności procesowej powoda, w braku ustawowego jego przedstawicielstwa lub upoważnienia przedstawiciela do prowadzenia sprawy — dopiero wówczas, gdy brak nie został uzupełniony zgodnie z przepisami niniejszego kodeksu. W przypadku niewłaściwości sądu sąd, przed którym sprawa została wytoczona, przekaze sprawę sądowi właściwemu.”.

Ponadto w artykule tym dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sąd, któremu sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem o przekazaniu sprawy. Nie dotyczy to przypadku przekazania sprawy sądowi wyższego rzędu. Sąd ten, w razie stwierdzenia swej niewłaściwości, przekaze sprawę według właściwości innemu sądowi, nie wyłączając sądu przekazującego.”;

10) art. 208 skreśla się;

11) art. 228 otrzymuje brzmienie:

„Art. 228. § 1. W każdym stanie sprawy sąd bierze z urzędu pod rozwagę: niedopuszczalność drogi sądowej i niedopuszczalność drogi procesu cywilnego; niewłaściwość sądu, opierającą się na tym, że sąd nie mógłby być właściwy nawet na podstawie umowy stron; brak zdolności procesowej i należytego zastępstwa lub upoważnienia do prowadzenia sprawy; istnienie sporu sądowego o to samo reszczenie między tymi samymi stronami; powagę rzeczy osądzonej.

§ 2. W przypadku niewłaściwości sądu — sąd, przed który sprawa została wytoczona, przekaze sprawę sądowi właściwemu. Jeżeli sprawa nie podlega rozpoznaniu w drodze procesu cywilnego, sąd, o ile nie jest niewłaściwy, rozpoznaje ją w trybie dla niej właściwym. Do przekazania sprawy stosuje się art. 207 § 3.

§ 3. Jeżeli sprawa podlegająca rozpoznaniu w drodze procesu cywilnego była początkowo rozpoznawana w trybie innego postępowania, sąd powinien prowadzić dalsze postępowanie w sprawie w trybie właściwym, uwzględniając czynności już dokonane. Jednakże, jeżeli czynności te zostały dokonane bez udziału w postępowaniu którejkolwiek ze stron, strona ta może nie później niż na pierwszej rozprawie żądać ich powtórzenia.”;

12) w art. 229 wyrazy „niedopuszczalności drogi procesu cywilnego” zastępuje się wyrazami „niedopuszczalności drogi sądowej”;

13) art. 230 skreśla się;

14) w art. 333:

a) w § 2 dodaje się na końcu wyrazy „do czasu ogłoszenia wyroku z uzasadnieniem”;

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Natychmiast po ukończeniu głosowania sporządza się na piśmie sentencję wyroku z uzasadnieniem; sentencję wyroku z uzasadnieniem podpisują wszyscy sędziowie.”;

15) dotychczasowa treść art. 334 staje się jego § 1; dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Uzasadnienie zawiera powody rozstrzygnięcia, a mianowicie ustalenie jego podstawy faktycznej

przez wskazanie faktów, które sąd uznał za udowodnione, i dowodów, na jakich się oparł, oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.”;

16) w art. 335 §§ 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Przewodniczący ogłasza wyrok z uzasadnieniem przez odczytanie go. Nieobecność stron nie wstrzymuje ogłoszenia wyroku.

§ 2. W sprawie zawilej sąd może odroczyć ogłoszenie wyroku na czas do tygodnia. Datę ogłoszenia wyroku należy obwieścić niezwłocznie po zamknięciu rozprawy.”

Ponadto w artykule tym dodaje się nowy § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Wyrok ogłasza się publicznie. Jeżeli rozprawa odbywała się przy drzwiach zamkniętych, nie ogłasza się publicznie uzasadnienia lub jego części, których ogłoszeniu sprzeciwiają się względy uzasadniające wyłączenie jawności rozprawy”.

Dotychczasowy § 3 staje się § 4;

17) art. 336, 337 i 338 skreśla się;

18) art. 339 otrzymuje brzmienie:

„Art. 339. Wyrok obowiązuje sąd od chwili ogłoszenia, a gdy ogłoszenia nie było, od chwili podpisania wyroku z uzasadnieniem.”;

19) w art. 340 skreśla się § 2, a ponadto w § 1, który stanowi obecnie całą treść tego artykułu, skreśla się oznaczenie „§ 1” i wyraz „sentencji”;

20) art. 369 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Rewizja służy również od postanowień oddalających zarzut niedopuszczalności drogi sądowej oraz zarzut, że rozstrzygnięcie sprawy należy do sądu polubownego.”;

21) w art. 370 § 2 skreśla się wyrazy „rewizji w sprawach rozpoznawanych w pierwszej instancji przez sąd powiatowy, a przekazanych do postępowania rewizyjnego Sądowi Najwyższemu przez sąd wojewódzki oraz”;

22) w art. 371 § 2 pkt 1 wyrazy „droga procesu cywilnego” zastępuje się wyrazami „droga sądowa”;

23) w art. 380 § 1 dodaje się nowy pkt 3 w brzmieniu:

„3) czy przez rozpoznanie sprawy w trybie niewłaściwym nie nastąpiło naruszenie istotnych przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, w szczególności czy w sprawie rozpoznanej niewłaściwie w drodze procesu cywilnego nie przeprowadzono postępowania bez udziału osób, których dotyczy wynik tego postępowania”.

Dotychczasowy pkt 3 staje się pkt 4;

24) art. 384 otrzymuje brzmienie:

„Art. 384. Sąd rewizyjny w razie uwzględnienia rewizji uchyla zaskarżone orzeczenie w całości lub w części i przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu sądowi pierwszej instancji lub innemu sądowi równorzędnemu.”;

25) art. 388 otrzymuje brzmienie:

„Art. 388 § 1. W przypadku, gdy przy rozpoznaniu rewizji przez sąd wojewódzki powstanie zagadnienie prawne, budzące poważne wątpliwości, sąd ten mo-

że odroczyć rozpoznanie sprawy i przekazać to zagadnienie do rozstrzygnięcia Sądowi Najwyższemu. Sąd Najwyższy może w tym przypadku przejąć sprawę do rozpoznania we własnym zakresie.

§ 2. Uchwała Sądu Najwyższego rozstrzygająca zagadnienie prawne wiąże w danej sprawie sądy niższego rzędu.”;

26) po art. 388 dodaje się nowy art. 388¹ w brzmieniu:

„Art. 388¹ § 1. Sąd Najwyższy po zamknięciu rozprawy i po niejawnym naradzie sędziów sporządza na piśmie sentencję swego orzeczenia, którą podpisują wszyscy sędziowie biorący udział w rozprawie. Przewodniczący ogłasza sentencję orzeczenia natychmiast po zamknięciu rozprawy, przytaczając ustnie najważniejsze powody rozstrzygnięcia.

§ 2. W sprawie zawilej Sąd Najwyższy może odroczyć ogłoszenie sentencji na czas do dwóch tygodni. Datę ogłoszenia sentencji należy obwieścić niezwłocznie po zamknięciu rozprawy.”;

27) w art. 391 § 1 pkt 1 i 3 otrzymują brzmienie:

„1) zwrot pozwu, przekazanie sprawy sądowi równorzędnemu lub niższemu i nieuwzględnienie zarzutu niewłaściwości sądu opierającej się na tym, że sąd nie mógłby być właściwym nawet na podstawie umowy stron”;

„3) nadanie, zawieszenie lub uzależnienie nadania albo zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności od złożenia zabezpieczenia albo odmowa nadania lub zawieszenia rygoru natychmiastowej wykonalności”;

28) w art. 517 § 2 dodaje się na końcu zdanie w brzmieniu:

„W razie ujawnienia mienia dłużnika podlegającego egzekucji komornik obowiązany jest dokonać zajęcia tego mienia i zawiadomić o tym wierzyciela. Również o ujemnym wyniku swych dochodzeń komornik obowiązany jest zawiadomić wierzyciela”.

Ponadto w artykule tym dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Za nieudzielenie komornikowi informacji lub udzielenie informacji świadomie fałszywej osoba winna może być na wniosek komornika lub wierzyciela skazana przez sąd miejsca jej zamieszkania na grzywnę do pięciuset złotych.”;

29) w art. 638 dodaje się nowy § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Jeżeli przedmiotem egzekucji są okresowe świadczenia, komornik wezwie dłużnika do wykonywania, aby przypadające wierzycielowi egzekwujące-

mu świadczenia przekazywał lub wypłacał mu bezpośrednio, chyba że do wierzytelności jest lub zostanie w dalszym toku postępowania egzekucyjnego skierowana jeszcze inna egzekucja.”.

Dotychczasowe §§ 2 i 3 stają się odpowiednio §§ 3 i 4.

Art. 2. W przepisach wprowadzających kodeks postępowania cywilnego wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. VI § 1 skreśla się zdanie drugie;

2) po art. VI dodaje się nowy art. VI¹ w brzmieniu:

„Art. VI¹. W okresie do dnia 31 grudnia 1953 r. protokół z każdego posiedzenia sądowego może sporządzić również przewodniczący lub jeden z sędziów.”;

3) w art. XLV¹ wyrazy „lat dwóch” zastępuje się wyrazami „lat czterech”.

Art. 3. W kodeksie postępowania niespornego wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 3 otrzymuje brzmienie:

„Art. 3. Jeżeli sprawa nie należy do postępowania niespornego, należy jednak do właściwości sądu, przed którym została wytoczona — sąd rozpoznaje sprawę w trybie dla niej właściwym.”;

2) art. 11 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli sąd uzna swoją niewłaściwość w sprawie, przekaże ją sądowi właściwemu.”.

Art. 4. Sprawy, w których przed dniem wejścia w życie niniejszego dekretu zapadły na mocy art. 388 kodeksu postępowania cywilnego (w dotychczasowym brzmieniu) postanowienia sądów wojewódzkich o przekazaniu tych spraw Sądowi Najwyższemu, podlegają rozpoznaniu przez ten sąd w trybie dotychczasowym.

Art. 5. Wykonanie dekretu porucza się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 6. Dekret wchodzi w życie w siedem dni po jego ogłoszeniu, z tym że przepisy art. 2 pkt 2 i 3 wchodzi w życie z dniem ogłoszenia dekretu z mocą od dnia 1 stycznia 1953 r., a przepisy art. 1 pkt 14 - 19 — z dniem 1 lipca 1953 r.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki

Sekretarz Rady Państwa: M. Rybicki